

Üstad'ın İsevilik hakkındaki görüşleri hangi ayet ve hadislere dayanıyor?

İslam dini geçmişteki bütün dinleri semavî olsun, beşerî olsun, iptal ve nesh etmiştir. İslam ve Kur'an'dan sonra hak ve kabul edilebilecek başka bir din, başka bir kitap yoktur. Bu, tefsir ve tevile açık bir mesele değildir. Bu hususta sarîh ve kat'î ayet ve hadisler mevcuttur. Risale-i Nur'un hiçbir yerinde ve ibaresinde bunun aksine işaret eden tek bir kelime ve cümle yoktur.

İslam ve iman tecezzi ve inkısam kabul etmez. Yani bir insan; **"Ben şu kadarına inanırım, ama şunlara inanmam."** derse, imanı sahîh ve makbul olmaz. Bu yüzden İslam muamelatını ayrı bir sınıfa koymak mümkün değildir. İmanın sahîh ve makbul olması İslam muamelatının kabulü ile mümkündür. Üstad bu mânâyı şu cümle ile izah ediyor:

"Acaba İslâmiyetsiz iman, medar-ı necat olabilir mi?"

"Elcevap: İmansız İslâmiyet sebab-i necat olmadığı gibi, İslâmiyetsiz iman da medar-ı necat olamaz..."(1)

Ehl-i sünnet mezhebine göre fetret dönemi ya da fetret döneminin şartlarını yaşayan toplumlar ve insanlar, dine muttali' olmadıkları için mes'ul değildirler.

"Hem rabbin, memleketleri, ana noktasında (merkezinde), kendilerine âyetlerimizi okur bir resul göndermedikçe helâk etmez. Ve biz, ahali zalimler olan memleketlerden başkasını helâk edici değiliz."(Kasas Suresi, 28/59)

Dinin ve peygamberin ulaşmadığı insanlar ve toplumlar mes'ul değildir. Âdil-i Mutlak olan Cenab-ı Hak, her insana bu dünya imtihanını kazanacak bir akıl ihsan etmiş, ayrıca o aklın istikamet dairesinde yürümesine yardımcı olacak, ona yol gösterecek peygamberler göndermiştir. Çünkü insanın Allah'a nasıl ibadet ve itaat edeceğini ve marziyyatının ne olduğunu bildirenler peygamberlerdir. Bunun içindir ki, Hanefîlerin itikattaki imamları olan Mâtürîdî'ye göre; dünyanın ücra bir köşesinde veya esaret altındaki bir beldede dünyaya gelip de bir peygamber ismi duymayan bir insan, sadece akli ile bu âlemin bir yaratıcısı olduğunu bilirse ehl-i necat olur.

Üstad'ın döneminde iki dünya harbi yaşanmış ve komünist rejimler halklarını köleleştirmiş, zulüm ve baskı ile dini, milletin sinelerinden söküp almıştır. İşte bu baskı ve savaşlardan zarar gören masum insanların durumu da aynı fetret döneminin durumu gibidir. Bu yüzden din ayrımı yapmaksızın zulme maruz kalmış bütün masum insanlar ehli necattırlar. Zira bu insanlar hem zulme uğramışlar hem de

rejimlerin baskısı ile dinden habersiz kalmışlar.

İmam-ı Gazzâlî bu hususu şu şekilde özetliyor:

“Peygamberin gönderildiğini bilmeyenler; bunlar ehl-i necattır. Bilip de inkâr edenler; bunlar ehl-i cehennemdir. Duyan fakat tahkik etmeyen, yanlış işitenler; bunların da necat ehli olması ümit edilir.”

Risale-i Nur'da Hıristiyanlardan ehl-i necat olanlar da bu durumda olanlardır. Meselenin tamamını nazara almadan, sadece bir cümleyi nazara vererek "Nurcular, Hıristiyanları ehl-i cennet sayıyor, Hıristiyanlarla yeni karma bir din icat ediyor..." demek insaf ve ilimle bağdaşmaz. Bu fetret meselesi Nurcular ile ortaya çıkmış bir mesele değildir, bu meseleyi birçok büyük âlim de tartışmıştır.

Merhum Ömer Nasuhî Bilmen'in bu mevzu ile alâkalı açıklamalarını sadeleştirerek takdim edelim: "Fetret zamanında yaşayan ve kendilerine peygamber sesi ulaşmayan kimseler dahi, Cenab-ı Hakk'a iman etmekle mükelleftirler. Çünkü onların akılları ve bozulmamış fitratları kendilerini Allah'ı bilmeye ve birliğine inanmaya götürür. Fakat bunlar diğer dinî hükümlerden mes'ul değildirler. Çünkü bu gibi hükümler, peygamberler tarafından tebliğ edilmedikçe akılla anlaşılabilir."

Fetret, "kesilme" mânâsındadır, peygamberlerin gönderilmesine ara verilerek, İlâhî vahyin kesildiği zamana denir. Bilhassa Hz. İsa ile son Peygamber Hz. Muhammed (sav.) arasında geçen zaman için kullanılır. Böyle bir zamanın insanlarına "ehl-i fetret" denilir. Resul-i Ekrem Efendimiz (sav.) peygamber olarak gönderilmesinden sonra, dünyaya gelen, yalnız olarak, dağ başında veya yeryüzünün bilinmeyen bir yerinde yaşayan ve kendilerine İslâm'ın sesi ulaşmayan kimseler de fetret zamanında yaşamış insanlar hükmündedir.

Dolayısıyla, bunlar bu cihetle mazur sayıldıklarından namaz, oruç ve zekât gibi dinî hükümlerle mükellef olmazlar. Ancak, Cenab-ı Hakk'a iman etmenin bunlara farz olup olmadığı konusunda ihtilâf vardır. Eş'ârîye'ye göre sırf akıl ve fikir Allah'ı bilmede yeterli değildir. Allah'a imanın kişiye vâcib olması, peygamberler ile sabit olur. Fetret devri insanları, imân etmemekten dolayı cehenneme konulmazlar. İmam-ı Eş'ârî bu hükmüne, "Biz bir kavme Resûl göndermedikçe azab etmeyiz", (İsra Suresi 17/15) âyetini delil gösterir. Fakat Mâtürîdîye imamları derler ki: Cenab-ı Hakk'a iman etmek yaratılışın gereğidir. Herkes akıyla Allah'ın varlığını anlayabilir. Bir insan nerede ve hangi zamanda bulunursa bulunsun, daima, uyanık nazarına çarpan, hikmet ve san'atla yaratılmış binlerce eseri görüp dururken, bunların Yüce Yaratıcısının varlığına akılla yol bulamaması câiz görülmez. Âyette, "azab etmeyiz", ifadesinden maksat ise, dünya azabıdır, âhiret azabı değildir. Yahut bu âyetin ifâde ettiği azab etmeme durumu; anlaşılması mümkün olmayan din hükümlerini yerine getirilmemesine aittir. Yoksa Allah'ı bilmenin terki mânâsına gelmez."

İmam-ı Gazzâlî Hazretleri'nin aşağıdaki tasnifine göz atalım. Bu tasnifinde İmam-ı

Gazzâlî Hazretleri o zamanda yaşayan Hıristiyanların ve henüz Müslüman olmamış bulunan Türklerin durumunu ele almakta ve şöyle buyurmaktadır:

“İtikadıma göre, inşaallah Allah-u Teâlâ, zamanımızdaki Rum, Hıristiyan ve Türklerin pek çoğunu da Rahmet-i İlâhiye şümûlüne alacaktır. Bunlardan maksadım, uzak memleketlerde yaşayan ve kendilerine İslâm’ın dâveti ulaşmayan Rum ve Türklere. Bunlar üç kısımdır:

1- Hazret-i Muhammed’in (sav.) ismini hiç duymamış olanlar. Bunlar ehl-i necattır ve cennete gireceklerdir.

2- Hz. Peygamber’in ismini, onun güzel vasıflarını ve gösterdiği mu’cizeleri duymuş olanlar. Bunlar, buna rağmen ona iman etmezlerse kâfir sayılırlar ve cehenneme girerler.

3- Bu kimseler, tâ küçüklüklerinden beri Hz. Peygamber’i ‘İsmi Muhammed olan ve peygamberlik iddiasında bulunmuş biri’ şeklinde tanımışlardır. Tıpkı bizim çocuklarımızın ‘Müseylemetü’l-Kezzab’ olan yalancı birinin peygamberlik iddia ettiğini duymaları gibi. Kanaatime göre bunların durumu birinci grupta olanların durumu gibidir. Çünkü bunlar Hz. Peygamber’in ismini, haiz bulunduğu vasıfların zıtlarıyla birlikte duymuşlardır. Bu ise hakikati araştırmak için insanı düşünmeye ve araştırmaya sevk etmez.” (İmam-ı Gazzalî, İslâm’da Müsamaha, s, 60-61 (Terc. Süleyman Uludağ)

Kur'an-ı Kerim'de ise; Cenab-ı Hak onlara yani Hristiyanlara; bütün bütün dinlerini bırakmalarını istemiyor. Onlara Hristiyanlığın hakikatiyle amel etmelerini emrediyor. Zaten Hristiyanlığın hakikatiyle İslamiyet'in hakikatinin farkı yoktur. Ve bu mânadaki Hristiyanlar Müslümanların muamelatına tâbi değillerdir.

Bu cümleler, fetret konusunun bir devamı olmasından dolayı konudan âzade değildir. Tümünü muhakeme etmek gerekir. Burada kast edilen fetret şartlarına haiz olan Hristiyanların İslam muamelatı ile mükellef olmayacağına işaret ediliyor. Yoksa bir Hristiyan için fetret şartları kalksa, İslam dinine tam muttali’ olsa, muamelat ile mükelleftir. Yani muamelatı kabul ve tasdik etmedikçe, imanı makbul olmaz. Konunun önünü arkasını muhakeme etmeden, birkaç paragrafı alıp insanları aldatmak ya da yanlış te’vil etmeninvebali büyüktür.

Paragraf içinde geçen,

“Kur'an-ı Kerim'de ise; Cenab-ı Hak onlara, yani Hristiyanlara; bütün bütün dinlerini bırakmalarını istemiyor. Onlara Hristiyanlığın hakikatiyle amel etmelerini emrediyor. Zaten Hristiyanlığın hakikatiyle İslamiyet'in hakikatinin farkı yoktur.”

cümlelerinden maksat; semavî dinlerin kökü ve aslı birdir, hepsi aynı kaynaktan nebean ediliyorlar. Fark, sadece toplumların farklı örf ve anlayışından kaynaklanan

teferruattadır. Yani dinler, özünde ve esasında birdir, sadece teferruatta farklı hükümleri havidirler.

Bu yüzden Kur'an Ehl-i kitabı İslam'a davet ederken, "**Siz İslam'a girince çok şey kaybetmeyeceksiniz, tam tersine, eski dininizin aslını ve hurafelerden arınmış halini bulacaksınız.**" diyor.

Bozulmamış İseviliğin esası ile İslam'ın esasının bir olduğunu âmi adam dahi bilir. Yukarıdaki paragrafta anlatılmak istenen budur. Bunu başka tarafa çekmek doğru değildir.

(1) bk. [Mektubat, Dokuzuncu Mektup.](#)